

I N G E B L I K T

MOER

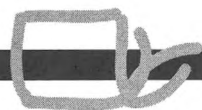
'Youp van 't Hek taalkundig bekeken' door Eva Tol-Verkuyl, daarmee opent *Moer* 2002/2. Volgens de auteur is taalkundige kennis van essentieel belang voor een goed en juist taalgebruik, en dat demonstreert ze aan de hand van een column. Carry van de Guchte heeft het over de 'trucs' die taalgebruikers toepassen om taal te leren. Ze beschrijft de speelse wijze waarop kinderen bewust gebruik kunnen maken van die taal-leerstrategieën om hun woordenschat uit te breiden. 'Doelbewust inburgeren', daarover gaat de bijdrage van Joyce Vermeeren. De

onlangs in Nederland gepresenteerde *Visietekst Inburgering NT2* concludeert dat het roer drastisch omgegooid moet worden omdat de resultaten van de huidige inburgercursus zorgwekkend zijn. Aansluitend stelt dezelfde auteur 'Het huis van mijn grootmoeder' voor, een intercultureel digitaal uitwisselingsproject waarin grootmoeders de hoofdrol spelen in de verhalen van hun kleinkinderen (www.grootmoeders.nl). Een *Recensie* en *Leesvoer* sluiten dit nummer af.

LEVENDE TALEN

Levende Talen Tijdschrift 3/1 (maart 2002) heeft 'etnisch Nederlands' als thema. De aandacht gaat in de diverse bijdragen vooral uit naar de manier waarop anderstaligen met het Nederlands omgaan, en niet zozeer naar de onderwijskundige aspecten ervan. Het Nederlands van allochtonen van de tweede generatie moet volgens Ad Backus

niet bekeken worden vanuit het perspectief van taalachterstand, maar als een taalvariant die door sociolinguïstische factoren bepaald is. Louis Boumans heeft het over taalkeuze als een aspect van het informeel schriftelijk taalgebruik van jonge Marokkanen bij hun bezoek aan elektronische prikborden (maghreb.nl en maroc.nl). Over

de rol van de eerste taal bij de verwerving van de tweede taal handelt de bijdrage van Ineke van de Craats. Ze bestudeerde Turkse en Marokkaanse jong-volwassenen die het Nederlands op een natuurlijke manier verwerven en niet in een lessituatie. Jacomien Mortier schetst een beeld van de creativiteit die jongeren aan de dag leggen bij het maken van een eigen 'straattaal', een variant van het Nederlands waarin (lexicale) invloeden van de belangrijkste migrantentalen te herkennen zijn. Het nummer wordt afgerond met twee *Boekbesprekingen* over publicaties die verband houden met het thema.

In *Levende Talen Magazine* 89/3 (maart 2002) beschrijven Dirkje Ebberts & Theun Meestringa de problemen van leerlingen in internationale schakelklassen (onthaalklassen); de SLO is een project gestart om lera-

ren NT2 te ondersteunen. Met 'dertigplussers' doelt Marius Jespers in zijn column niet op een leeftijdscategorie, maar op dyslectische leerlingen die veel taal- en spellfouten maken. John Daniëls neemt *Kidlink* onder de loep, de grootste internationale website voor kinderen en jongeren tot 16 jaar (www.kidlink.org). *Jeugdliteratuur in het voortgezet onderwijs* en *Literatuur voor de tweede fase* zijn twee recensierubrieken die de leraar Nederlands wel zullen interesseren. Zo ook in *Levende Talen Magazine* 89/4 (mei 2002), waar onder meer het *Bazar*-leesvorderingspakket alle lof wordt toegezwaaid door Ruud Kraaijeveld (zie ook de bijdrage van Remko van Loon in dit nummer van VONK). In dat nummer plaatst John Daniëls ook enkele kritische kanttekeningen bij de Nederlandse editie van de website *eSchola*, een trefpunt van Europese scholen (www.eschola.nl).

TSJIP/LETTEREN

Liefde is het thema waarrond het in *Tsijp/Letteren* 12/1 (april 2002) draait: het werk van Renate Dorrestein in klas of leeskring (Joop Dirksen), het baren van boeken door Ted van Lieshout (in gesprek met Hannie Humme & Mireille Oostindië) en een suggestie voor het gebruiken van film als leesbevordering (Marinda Verhoeven). Verder in dit nummer vertelt Henk Langenhuis over hoogwaardig jongerentheater; doet Sander Turnhout verslag van de stroom 'Literatuur' op de 15e HSN-conferentie in Utrecht (2001); presenteert Lia van

Gemert nieuwe kansen voor het onderwijs in de literatuurgeschiedenis; brengt Hannie Bruijnooge verslag uit over het leesbevorderingsproject *Bazar* in Zeeland (zie ook de bijdrage van Remko van Loon in dit nummer van VONK) en vergelijkt Marieke Verboord enkele methodes voor het vak 'Culturele en Kunstzinnige Vorming' (CKV). *Column*, *Leeswijzer* en *Agenda* zijn de vaste ingrediënten van elke *Tsijp/Letteren*. In de nieuwe rubriek *Na schooltijd* worden activiteiten en websites gepresenteerd die van nut kunnen zijn voor het vak CKV.

BOB: EEN BOEKJE OVER BOEKEN

Welke zijn de www's van het boek? Hoe krijg je spanning in een verhaal? Schrijft Jo Briels over zijn familieleden? Wat doet de glazen bokaal met pennen in Karel Verleyens werkkamer? Waarom drinkt Lucrece L'Ecluse zoveel water? Wat vindt Guy Didelez een goede cover? Moeten auteurs chocolade eten? Hoeveel verdient een schrijver?... De makers van BOB gaan geen enkele vraag uit de weg.

In een duidelijk gestructureerd geheel vol klare taal doen twee jeugdschrijvers (Karel Verleyen & Frank Pollet) en één illustrator (Jef Goedemé) een boekje open over het maken van boeken. Van het prille idee tot en met het mooi gebonden geheel dat de

lezer in handen heeft. Op de linkerpagina's krijgen de jonge lezers een verhaal gereserveerd over de problemen die een schrijver en twee kinderen moeten overwinnen wanneer ze samen een boek schrijven. Op de rechterpagina's wordt alles wat in dit verhaal aan bod komt, didactisch verwerkt met veel aandacht voor zelfstandig werken.

BOB telt 23 pagina's en kost 3,50 euro (vanaf 10 ex. 2,50 euro).

Abimo uitgevers, Beukenlaan 8
9250 Waasmunster
tel. (052)46 24 07, fax (052)46 19 62
E-MAIL info@abimo-uitgeverij.com
WEBSITE www.abimo-uitgeverij.com

KLAPPER

In *Klapper* 9/4 (2001) blikt Lieve Van Hilst terug op de Vlaamse Voorleesweek en ze komt tot de conclusie dat 'iets lekker ouderwets' herontdekt werd in Vlaanderen, zowel thuis als in het kinderdagverblijf en op school. Mady Decorte brengt verslag uit over de studiedag van Villa Kakelbont/NCJ over het nut en het plezier van voorlezen. Een leuk lees- en voorleesproject in negen Zuid-Oost-Vlaamse gemeenten, het *Miljo-nairsproject*, wordt voorgesteld door Laure

De Vreese. Hoe de samenwerking tussen de bibliotheek en scholen voor buitengewoon onderwijs vorm kan krijgen, leest u in de bijdrage van Anita Wuestenberg. *Documentatietips*, *Off line* en *On line websites* (Mady Decorte) sluiten het nummer af. Niet te missen uiteraard is *Pluizer*, de uitneembare middenkatern met kinder- en jeugdboekrecensies, inclusief het titelregister 2001.

LEESIDEE JEUGDLITERATUUR

Leesidee jeugdliteratuur 8/4 (mei 2002) opent met een portret van illustrator Carl Cneut door Marita Vermeulen. Heide Boonen is de auteur in de kijker; ze wordt geportretteerd door Luc Lannoy. In de theatterubriek bespreekt Els van Steenberghe *Vijf teksten voor het jeugdtheater*, een verzamelbundel van het Nederlandse Theater Artemis (1995-2000). Vanessa Joosen verdiepte zich in het programma van de postgraduatoren in kinderliteratuur die in het Verenigd Koninkrijk ingericht worden.

Kaas en de evolutietheorie is het debuut van Bas Haring dat onder meer bekroond werd met de Gouden Uil Jeugdliteratuur

2002. Marita Vermeulen ging hem interviewen voor *Leesidee jeugdliteratuur* 8/5 (juni 2002). Katrien Vervaele wordt door Jet Marchau als auteur in de kijker gezet. Els van Steenberghe gaat dieper in op de vraag hoe jongeren hun weg op het literaire pad proberen te vinden. En het thema dat in de kijker staat, is 'afwezige ouders in de jeugdliteratuur': Vanessa Joosen doet verslag van een discussiepanel.

Maar de hoofdmoot van elke *Leesidee jeugdliteratuur* wordt gevormd door recensies van kinder- en jeugdboeken (voor vier leeftijdscategorieën) en strips. Een handig hoofdwoordenregister sluit elk nummer af.

LEESGOED

Leesgoed 2002/1 is het eerste nummer nieuwe stijl waarin drie tijdschriften hun krachten gebundeld hebben: *Leesgoed* (oude stijl), *Schoolmediatheek* en *Boekidee*. Zoals de ondertitel 'Over boeken, sites en meer voor kinderen van 4-14 jaar' doet vermoeden, gaat het in de nieuwe *Leesgoed* over het ruime aanbod aan gedrukte en digitale media voor de jeugd. Het tijdschrift richt zich tot iedereen die bij de jeugdboekenwereld betrokken is in Nederland en Vlaanderen. Het oude *Boekidee* met tips voor het werken met kinderboeken wordt voortaan als katern in elk nummer opgenomen. Het blad wil doelgerichtheid koppelen aan een journalistieke aanpak en biedt ook meer kleur en beeld. Het is een uitgave van Biblion Uitgeverij en verschijnt acht keer per jaar. Een jaarabonnement kost 45,25 euro (incl. BTW en verzendkosten).

Het eerste nummer nieuwe stijl opent met een bijdrage van Jan van Coillie over de *Boekenbende Aan Huis*, een leesbevorderingsproject waarin voorlezen gezien wordt als een ontmoeting tussen culturen. Het project is in 2000 genomineerd voor de Taalunie-Onderwijsprijs (basisonderwijs) en is onlangs bekroond met de Kleurrijk Brusselprijs. 'Onder dak in jeugdliteratuur' is een bijdrage van Marianne Dekker waarin kinderboeken over wonen centraal staan, het thema van de Vlaamse Jeugdboekenweek. Wendy de Graaf interviewde de makers van het internettijdschrift *Heks en Haard*, een familie in de ban van Harry Potter (www.harrypotteronline.nl). Over de toename van de kinderfilms sprak Manja Gruson met Harry Peters, filmprogrammeur van het Nederlandse kinderfilmfestival Cinekid. Francien Braaksma bespreekt en

vergelijkt de diverse uitgaven van Winnie-de-Poeh.

Nieuwe rubrieken krijgen een vaste stek naast de oude: *iMoores!* (een column van Piet Mooren), *Ed.com* (een column over de vrijage tussen jeugdliteratuur en internet), *Wat ze lezen in de klas van juf Katja* (opgetekend door Saskia van der Wiel) en *Van alles wat* (verslagen, nieuws, recensies, bekroningen en agenda).

Leesgoed 2002/2 trok met Ali, Felix, Lizzy, Lodewijk, Nassrddin, Riham en Yazhu naar *Minoes*; naderhand spraken ze met Bert Kouwenberg over boek en film. Dat een jonge en snel groeiende wijk nare gevolgen kan hebben voor de schoolmediatheek, ver-

telt de directeur van een basisschool aan Connie Harkema. Piet Mooren vergelijkt hoe vier geschiedenismethodes voor de basisschool over de Tweede Wereldoorlog rapporteren; ook jeugdliteratuur speelt daarin een rol. Kitty Nooy schreef een pamflet over de bekroningen van 2001 onder de titel: 'Literaire norm dekmantel voor status?'. Na *iMoores!* volgt de goedgevulde hekkenslitter met *Van alles wat*. En middenin zit Boekidee met lessuggesties die draaien rond boeken over het thema 'familie'.

Swets Blackwell nv, Eigenlostraat 21
9100 Sint-Niklaas
tel. (037)80 62 62, fax (037)80 62 99

NOVA ET VETERA

Het april-nummer van *Nova et Vetera* (LXXIX/4) is naar jaarlijkse traditie het leermiddelnummer. Weinig besprekingen deze keer omdat er nog maar weinig leermiddelen op de markt zijn voor de nieuwe structuur in de tweede graad aso, aldus hoofdredacteur Felix Claus. Voor Neder-

lands worden vier nieuwe of herziene delen van totaalmethodes onder de loep genomen (*Lemma 3*, *Melopee 6*, *Taallijn 4* en *Taalkracht tien +2*) en de zes eerste nummers van de nieuwe reeks 'Jonge lijsters', heruitgaven van jeugdboeken.

SPRANKEL

In *Sprankel* 13/2 (april-juni 2002) plaatst voorzitter Francine Philips enkele kanttekeningen bij het voorontwerp van het gelijkemansendecreet: kinderen met leer- en ontwikkelingsstoornissen worden volgens haar vergeten. Twee aangrijpende 'getuigenissen': van de 10-jarige Nick die een spreek-

beurt hield over dyslexie; en van Hilde, moeder van dyslectische kinderen, die haar eigen 'dom zijn' nu ook een naam kan geven: dyslexie. Stefaan Jonniaux – 'uit de wereld van deskundigen' – heeft het over werken aan leerbegeleiding bij pubers met leermoeilijkheden.

ONS ERFDEEL

Ons Erfdeel 45/2 (maart-april 2002) is het laatste nummer dat verschenen is onder de redactionele leiding van Jozef Deleu. Het nummer opent dan ook met het toepasselijke gedicht 'Weggaan' van de hand van de stichter die 45 jaar lang bezieler en hoofdredacteur was van dit vooraanstaand cultureel tijdschrift. Dan gaat het verder over: Kongo in het werk van Lieve Joris (Luc Devoldere); 'Woorden van de wereld', een neerslag van tien jaar taalsociologisch onderzoek door Abram de Swaan (Reinier Salverda); de neo-bijbelse wereldbeschouwing van Jan Wolkers (A.H. den Boef); een kwarteeuw

Jan Hoet (Marc Ruyters); de politiek in Nederland (Piet de Rooy); de poëzie van Peter Holvoet-Hanssen (Koen Vergeer) met enkele gedichten toe; cabaret in Nederland anno 2002 (Jos Nijhof); nationaal en historisch besef in België en Nederland (Marnix Beyen); de toekomst van het literaire tijdschrift in Nederland en Vlaanderen (Siem Bakker) en retorische rituelen (Piet Gerbrandy). De rubrieken *Culturele kroniek*, *Taal- en cultuurpolitiek* en *Publicaties* staan ook nu weer borg voor een stevige brok leesvoer.

OVER TAAL

Over taal 41/1 (jan.-feb. 2002) kreeg een nieuwe look (een nieuwe 'leg-uit') en heeft het over: 'leien' in de Brabantse dialecten (Miet Ooms); de recensie gerecenseerd (Stefaan Evenepoel); Nederlands studeren in Keulen (Ann Marynissen); de letteren van de wet (Hugo Brouckaert); aaneenschrijfproblemen (Geert Craps); gelede woorden (Marlies Phillippa) en recensies in de rubriek *Toonaangevend*.

Over taal 41/2 (maart-april 2002) wil ook de inhoud meer op de behoeften van zijn lezers afstemmen en hield daartoe een enquête. (Ook de redactie van VONK is benieuwd naar uw mening; in het eerste nummer van

de volgende jaargang kunt u al uw verzuchtingen kwijt). In het hoofdartikel van dit nummer neemt Nathalie Hulsen het formulier van de volkstelling onder de loep. Over de euro in de Nederlandse taal handelt de bijdrage van Filip Devos. In de nieuwe rubriek *Taaldossier* doet Geert Craps het probleem van Engelse leenwoorden in samenstellingen uit de doeken. En Marianne van Scherpenzeel ging op zoek naar de oorsprong van de aprilvis. De oude rubrieken *Toonaangevend* (recensies), *Woorden van Marlies* ('restwoorden') en *Vraag en antwoord* (over politiek taalgebruik) hebben de vernieuwingsoperatie overleefd.

AD REM

En ook *Ad Rem*, *Tijdschrift voor zakelijke communicatie* kreeg een opfrisbeurt wat papier en kleur betreft. In 16/1 (2002) gaat het over: ontslag per e-mail (J. Piet Verckens); interculturele communicatie (Erik Dams sprak met hoogleraar Marinel Gerritsen die vindt dat het een verplicht schoolvak moet worden); verwijzen naar uw bedrijf met *zijn* of *haar* (Femke Simonis); creatief met koekjeswikkels of non-verbale communicatie tijdens vergaderingen (Jef Raeymaekers); efficiënte persberichten (Nicole Van Sande); taaltelefoon.vlaanderen.be (Femke Simonis); 10 tips voor een geslaagde newsletter (Sabine Philips) en de recensierubriek *Boekenwurm*.

Ad Rem 16/2 (2002) opent met 'open deuren': over het belang van een goede interne communicatie (Jef Raeymaekers). 'Communicatie is een werkwoord': Erik Dams sprak met Peter Frans Anthonissen, auteur van *Murphy was een optimist*. Over 'vlekken op het communicatieblazen' of '(dis)harmonie tussen bedoeling en verwoording van een boodschap' gaat de bijdrage van Mia Thienpont. Femke Simonis surfte naar www.onzetaal.nl en Sabine Philips presenteert 10 tips om succesvol te adverteren. 'Goed persbericht valt met de deur in huis', aldus Nicole Van Sande. En tot slot: de VZC-website, een bezoek meer dan waard, vindt Priscilla Heynderickx.

Rita Rymenans
Universiteit Antwerpen (UIA)
Departement Didactiek en Kritiek
Universiteitsplein 1
2610 Wilrijk
rita.rymenans@ua.ac.be